

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 26.10.2020 § 73

§ 73

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) yhtymäkokous 13.11.2020, kokousedustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Lövgren Reetta

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Teknisen toimen johtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

1
nimeää Espoon kaupungin edustajaksi HSY:n vuoden 2020
syysyhtymäkokoukseen 13.11.2020 teknisen toimen johtaja Olli Isotalon ja
hänen estyneenä ollessaan hallintolakimies Reetta Lövgrenin,

2
antaa yhtymäkokousedustajalle toimiohjeeksi kokouksessa

2.1
kannattaa hallituksen esitystä merkitä tiedoksi osavuoksikatsaus 1-8 2020
ja esitystä hyväksyä kuntayhtymän sidotun investointimäärärahan ylitys
256 105 000 eurosta 284 704 000 euroon

2.2
kannattaa hallituksen esitystä HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelmaksi
vuosille 2021 – 2023 ja vahvistaa sitovat määrärahat hallituksen esityksen
mukaisesti,

2.3
kannattaa, että hallitus valtuutetaan ottamaan uutta pitkäaikaista
lainaa vuoden 2021 talousarvion puitteissa enintään 169 557 000 euroa,

2.4
kannattaa hallituksen esitystä hyväksyä sekä vesihuollon että jätehuollon
investointiohjelmat vuosille 2021-2030

2.5
kannattaa hallituksen esitystä merkitä tiedoksi hallituksen
selvitys tarkastuslautakunnan vuonna 2019 arviointikertomuksessa
antamiin suosituksiin

2.6
esittää, että yhtymäkokous kehottaa kuntayhtymän hallitusta huomioimaan
toiminnassaan erityisesti
- PKS jäsenkuntien toiminta- ja taloussuunnitelmasta antamissaan
lausunnoissa esittämät hankkeiden vuosittaiset raportointipyyntöjä
jäsenkunnille sekä

- 1,5%:n vuosittaisen tuottavuustavoitteen ja
- vesi- ja jätemaksujen reaalisten hinnankorotusten välttämisen

2.7

kannattaa kokouksessa muita hallituksen esityslistan mukaisia esityksiä.

Käsittely

Anders Portin poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 mom. 5 kohta)

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Syysyhtymäkokous

HSY:n syysyhtymäkokous pidetään 13.11.2020 klo 10.00 Ilmalassa, kokoushuoneessa Kaivanto, osoitteessa Ilmalankuja 2 A, Helsinki. Kokouksen esityslista on oheismateriaalina.

Syysyhtymäkokouksessa käsitellään hallituksen esitys HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2021 - 2023 sekä osavuosikatsaus.

Lisäksi yhtymäkokouksessa käsitellään vesihuollon investointiohjelman 2021-2030, jätehuollon investointiohjelma 2021-2030, selvityksen antaminen yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuonna 2019 antamista suosituksista sekä eron myöntäminen tarkastuslautakunnan jäsenelle ja hallituksen varajäsenelle.

Osavuosikatsaus

Tammi-elokuussa toimintatuottoja kertyi 250,2 milj. euroa. Vuosiennusteen mukaan tuottoja syntyy 379,3 milj. euroa, mikä on 4,7 milj. euroa talousarviota enemmän.

Raportointikauden toimintakulut olivat 114,9 milj. euroa eli 10,4 milj. talousarviota pienemmät. Vuosiennusteessa toimintakulut ovat 187,0 milj. euroa alittaen talousarvion 3,5 milj. eurolla. Vesihuollon toimintakulujen ennakoitaan päätyvän alle talousarvion, kuten myös jätehuollon.

Tammi-elokuun investoinnit olivat yhteensä 152,1 milj. euroa, josta 142,9 milj. euroa oli vesihuollon ja 8,3 milj. euroa jätehuollon investointeja. Kokonaisinvestointien ennakoitaan ylittävän talousarvion sidotun määrärahan 28,6 milj. eurolla. Vesihuollon investointien kokonaissumman ennustetaan ylittävän talousarvion 33,7 milj. eurolla. Kaupunkilähtöisten investointien 16,6 milj. eurolla. Rakentaminen on ollut ennakoitua vilkkaampaa. Mm. Raide-Jokerin rakennustöiden nopea tahti lähes kolmessakymmenessä työkohteessa ja aikataulumuutokset niissä ovat muuttaneet kustannusten kertymää vuositasolla aiemmin ennustettuun verrattuna. Jätehuollon investointien arvioidaan puolestaan alittavan talousarvion 5,2 milj. eurolla.

Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021 - 2023

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2021 - 2023 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n yhtymäkokouksen 16.11.2018 hyväksymään strategiaan 2025. Tavoitteiden pohjana ovat strategiset päämäärät. Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma käsiteltiin HSY:n hallituksessa 12.6.2020. Tämän jälkeen jäsenkaupunkeja pyydettiin antamaan lausuntonsa 31.8.2020 mennessä. Espoon kaupunginhallituksen konsernijaosto antoi lausuntonsa 31.8.2020.

Taloussuunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen. Lopullisessa taloussuunnitelmaesityksessä on huomioitu kaupunkien lausunnot ja siihen on tehty HSY:n toiminnassa tai toimintaympäristössä kesän ja syksyn aikana tapahtuneista muutoksista aiheutuvat tarkennukset.

HSY:n toimintatulot vuonna 2021 ovat 388 milj. euroa, 8,7 milj. euroa enemmän vuoden 2020 ennusteeseen verrattuna. Vesihuollon käyttö- ja perusmaksuihin on laskettu 2,7 % korotus, joka sisältää 0,9% peruspääoman korkovaikutuksena. Hintojen nostotarve perustuu menossa olevan suuren investointitarpeen ja siitä seuraavien pääomakulujen kasvun kattamiseen.

Jätehuollon toimintatulojen ennakoidaan kasvavan suunnitelmakaudella. Suurimpia syitä kasvulle ovat lisääntyvät erilliskeräykset, asukasmäärän kasvu ja taksojen tarkistaminen. Astiatyhjennysten hintoihin on laskettu esitetyt jätelajitteluun kannustavat hintamuutokset: Sekajäte +9,8%, hyötyjäteasiat -7,4 ... -7,8%. Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat noin prosentti HSY:n toimintatuotoista.

HSY:n toimintamenot vuonna 2021 ovat 194,3 milj. euroa, 3,8 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2020 taloussuunnitelmassa ja 7,3 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2020 ennusteessa.

Toimintatulojen ja -menojen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2021 on 196,1 milj. euroa (50,5 % toimintatuloista), kun se vuonna 2020 ennustetaan olevan 194,6 milj. euroa (51,3 %). Tilikauden tulos vuonna 2021 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien poistojen jälkeen 14,7 milj. euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivaroituksen aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten ja vesihuollon tuloksesta maksettavien tuloverojen jälkeen tilikauden ylijäämä on 14,7 milj. euroa.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2020 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2021 - 2030, joihin on tehty joitakin tarkennuksia lähinnä menossa olevien rakennuskohteiden aikatauluista ja laajuuksista johtuen. Vuonna 2021 investoinnit ovat yhteensä 240,7 milj. euroa, josta 212,4 milj. euroa on vesihuollon ja 28,3 milj. euroa jätehuollon investointeja.

Espoon on toiminta- ja taloussuunnitelmasta antamassa lausunnossaan todennut, että talous- ja toimintasuunnitelmassa esitetyt reaaliset hinnankorotukset niin vesi- kuin jätehuoltoonkin ovat yleiseen hintakehitykseen nähden suuria. Esitettyjen hinnankorotusten määrää tulee pienentää ensisijaisesti toiminnan tuottavuutta ja kustannusrakennetta parantamalla.

Espoon asettamat tulostavoitteet vuodelle 2021 ovat:

1. Jäsenkuntien talouden tasapainotustarpeiden huomioon ottaminen kuntayhtymän taloudenpidossa ja -suunnittelussa niin, että kuntayhtymät tekevät myös omat toimenpiteensä talouden tasapainottamiseksi
2. Strategisten tavoitteiden seurantaan tehostettava ja vaadittavat korjaustoimet toteutettava riittävän ajoissa
3. PKS-yhteisten tavoitteiden toteutumisesta, kokonaisinvestoinneista sekä merkittävien hankkeiden toteutumisesta raportoitava jäsenkunnille vuosittain PKS-raportoinnin yhteydessä
4. Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi
 - a. läpinäkyvä tuottavuusmäärittely ja -laskenta
 - b. tavoitetta tarkennetaan tarvittaessa koronavaikutusten johdosta myöhemmin erikseen
5. Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla tariffien reaalisten hinnankorotusten välttäminen
6. Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle
7. Kuntayhtymän vuosien 2021 ja 2022 talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 0,5 %:n korvaus. Vuosien 2023 ja 2024 osalta valmistelussa otetaan huomioon 1 %:n korvaus ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %:n korvaus.
8. Tehostetaan toimenpiteitä vesijohtoverkoston hävikin pienentämiseksi
9. Kehitetään jätteiden sivuvirtojen hyödyntämistä pääkaupunkiseudulla yhteistyössä palveluja tuottavien yritysten kanssa

Lisäksi Espoo on esittänyt, että aina kun HSY rakentaa merkittäviä vesihuoltolähtöisiä siirtoviemäreitä tai vesijohtoja muualle kuin katualueelle tutkittaisiin yhteistyössä riittävän varhaisessa vaiheessa, voidaanko vesihuoltolinjojen aluevarauksia ja alueelle rakennettavaa ulkoilureitistöä yhdistää.

Vesihuollon investointiohjelman 2021-2030 hyväksyminen

Vesihuollon investointiohjelma sisältää vesihuollon suunnitellut investoinnit vuosille 2021-2030. Suunnitelmakauden kokonaisinvestoinnit ovat 1 559 milj. euroa. Investointitaso nousee edelliseen investointiohjelmaan verrattuna esimerkiksi verkostojen saneerausten lisäämisen, Blominmäen jätevedenpuhdistamon viivästymisen ja yksikköhintojen tarkistamisen vuoksi.

Suunnitelmakaudella mm. Blominmäen jätevedenpuhdistamon rakentaminen jatkuu vilkkaana vuoden 2021 aikana. Suuret kaupunkilähtöiset aluehankkeet jatkuvat, ja Raide-Jokeri –allianssin rinnalle todennäköisesti käynnistyvät myös Kruunusillat- ja Kalasatama-allianssit. Vesihuoltolähtöisistä verkostohankkeista tärkeimpiä ovat Munkkiniemi-hanke, Kivistö-Koillis-Espoo-hanke sekä Blominmäen itäisen valuma-alueen viemäröintijärjestelyt. Vesijohtohankkeista suurin on uusi linja Tikkurilan painepiirissä.

Myös vesihuollon investointiohjelmasta on pyydetty jäsenkaupungeilta lausunnot. Lausunnoissa investointiohjelman linjauksia on pidetty kannatettavina ja muistutettu joistakin kaupunkikohtaisista erityistarpeista. Espoo on lausunnossaan tuonut esiin, että HSY on varannut talousarvioesityksessään vuodelle 2021 vesihuollon toiminta-alueen kaavoituksen mukaiseen laajentumiseen 31,6 milj. euroa ja suunnitelmakaudelle 2022 - 2023 keskimäärin 32,3 milj. euroa. Espon näkemyksen mukaan varaukset riittävät jäsenkuntien yhteenlaskettuun laajentumistarpeeseen, mutta HSY:n tulee säilyttää valmius tarkastaa investointikehystään kesken toimintavuoden, jos näyttää siltä, että kehys ei

riitäkään jäsenkuntien tarpeeseen. Lisäksi HSY:n pitäisi varautua laajentumiseen haja-asutusalueille Espoon osalta noin 2 milj. eurolla.

Jätehuollon investointiohjelman 2021-2030 hyväksyminen

Jätehuollon investointiohjelma sisältää jätehuollon suunnitellut investoinnit vuosille 2021-2030. Suunnitelmakauden 2021-2030 kokonaisinvestoinnit ovat 182,1 milj. euroa. Investointien kokonaistaso on pysynyt samalla tasolla kuin edellisessäkin investointiohjelmassa, mutta mm. tiukentuneet kierrätystavoitteet ovat edellyttäneet laitospäivätyksen esikäsitellyn investointien osittaista aikaistamista ja investointien painottamista osin edellistä investointiohjelmasta enemmän ohjelmakauden alkuvuosille.

Jätehuollon hankkeet keskittyvät ympäristöhaittojen minimoimiseen ja HSY:n toimipisteiden mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen. Aluepalvelulähtöisissä investoinneissa jatketaan yhteistyötä Kierrätyskeskuksen kanssa, millä valmistellaan uusien Mini-Sortti konseptin mukaisten Sorttiasemien perustamista kierrätyskeskusten yhteyteen ja Sortti-Kierrätystavaratalon toteuttamista. Ensimmäinen Mini-Sortti-pilotti on suunniteltu toteutettavaksi Koivukylän kierrätyskeskuksen yhteyteen ja toiminta käynnistyy vuoden 2021 alussa.

Antamissaan lausunnoissa jäsenkaupungit ovat pitäneet jätehuollon investointiohjelman linjauksia kiertotalouden, sekä materiaali- ja energiatehokkuuden lisäämisestä kannatettavana. Lisäksi jäsenkaupungit ovat kehottaneet HSY:tä mm. kiinnittämään huomiota siihen, että investointien kokonaistaso mitoitetään rahoituksellisesti kestäväälle tasolle. Jätehuollon investointien kokonaistaso pyritään mitoittamaan niin, ettei kuntayhtymän rahoituksellinen asema vaarannu.

Selvityksen antaminen yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuonna 2019 antamista suosituksista

Tarkastuslautakunta teki vuoden 2019 arviointikertomuksessa yhtymäkokoukselle ehdotukset suosituksiksi HSY:n hallitukselle. Yhtymäkokous päätti kokouksessaan 15.5.2020 § 3 merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuoden 2019 toiminnasta ja taloudesta sekä lähettää sen tiedoksi ja toimenpiteitä varten HSY:n hallitukselle ja kehottaa hallitusta antamaan yhtymäkokoukselle selvityksen niistä toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan suositusten perusteella on ryhdytty.

Eron myöntäminen tarkastuslautakunnan jäsenelle ja hallituksen varajäsenelle

Tarkastuslautakunnan jäsen Hanna-Leena Laitinen on pyytänyt eroa tarkastuslautakunnan jäsenen tehtävästä.

Hallituksen varajäsen Antti Annala on pyytänyt eroa hallituksen varajäsenen tehtävästä. Varajäsenen ehdottaminen Antti Annalan tilalle on Vantaan kaupungin asia.